

۱۰۱ بازی ویژه

مهارت‌های زندگی

مؤلفان:

علیرضا رئوف

امسان حقیقت

مریم سعیدی

انتشارات ارسطو

(چاپ و نشر ایران)

۱۳۹۳

سرشناسه: رئوف، علیرضا
عنوان و نام پدیدآور: ۱۰۱ بازی ویژه مهارت های زندگی / مولفان علیرضا رئوف، احسان حقیقت، مریم سعیدی.
مشخصات نشر: مشهد: ارسطو؛ سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری: ۲۰۰ ص.؛ مصور، جداول. ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س. م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۵۸-۰۱-۰ : ۹۰۰۰۰ ربال
وضعیت فهرست نویسی: فیا
عنوان گسترده: اقتصاد و یک بازی ویژه مهارت های زندگی.
موضوع: مهارت های اجتماعی -- راهنمای آموزشی -- فعالیت های فوق برنامه
موضوع: مهارت های زندگی -- راهنمای آموزشی -- فعالیت های فوق برنامه
موضوع: بازی های آموزشی
موضوع: مهارت های اجتماعی در کودکان
شناسه افزوده: حقیقت، احسان
شناسه افزوده: سعیدی، مریم، ۱۳۵۹
رده بندی کنگره: I.B.۱۱۳۹/م ۹۹۱۳۹۳
رده بندی دیویی: ۱۴۰۷/۳۰۲
شماره کتابشناسی ملی: ۳۵۰۶۱۷۰

نام کتاب: ۱۰۱ بازی ویژه مهارت های زندگی
مولفان: علی رضا رئوف - احسان حقیقت - مریم سعیدی
ناشر: ارسطو (با همکاری سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳
چاپ: مهتاب
قیمت: ۹۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۵۸-۰۱-۰ : ۳۵۰۹۶۱۴۶ - ۳۵۰۹۶۱۴۵
تلفن های مرکز پخش: ۰۹۱۵۹۲۲۴۴۲ - ۰۵۱ - ۳۵۰۹۶۱۴۶
www.chaponashr.ir/arastu

خدای راسبی ساگریم که از روی کرم، پدر و مادری فداکار نصیبان ساخته تا در سایه درخت پیار وجودشان
 بیاییم و از ریشه آن شاخ و برگ گیریم و از سایه وجودشان در راه کسب علم و دانش و خدمت به خلق تلاش
 کنیم. والدینی که بودنشان تاج افتخاری است بر سرمان و نشان دلیلی است بر بودنمان، و همان را که رفتند
 و در این دای زندگی پر از فراز و نشیب راه رفیق را به ما آموختند. آموزگارانی که برایمان زندگی، بودن و انسان
 بودن را معنا کردند.

این کتاب را به یگانگی زندگیان پدر و مادر تقدیم می‌نمایم.
 و امسralی که در کنارشان باغچه‌های پویش و زایش رسیدیم.
 امید است ما هم بتوانیم دست در دست هم و کنار هم والدینی مقبول باشیم و پرواضح است این راه خطیر
 برای تربیت فرزندی را بهمان خواهد بود.

علیرضا نوف

احسان حقیقت

مریم سعیدی

فهرست مطالب

۱۰	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۱۵	مطالبی پیرامون بازی با کودکان
۱۵	پنج مشخصه بازی
۱۷	علائم استفاده شده در بازی ها
۲۱	بازی ۱: تصویری از روحیه من
۲۳	بازی ۲: چراغ قوه
۲۵	بازی ۳: اندازه گیری روحیه
۲۷	بازی ۴: زبان بدن حالت روحی شما را بیان می کند
۲۹	بازی ۵: ترسیم روحیه
۳۲	بازی ۶: ساختمان های روحیه
۳۴	بازی ۷: پست کردن روحیه
۳۶	بازی ۸: موسیقی روحیه
۳۸	بازی ۹: نمودار حالات روحی
۴۲	بازی ۱۰: تاس حالات روحی
۴۴	بازی ۱۱: جمع بندی افکار

- بازی ۱۲: تکمیل افکارم ۴۶
- بازی ۱۳: فرد گم شده ۴۹
- بازی ۱۴: چه کسی آن را گفت؟ ۵۰
- بازی ۱۵: صفحه شخصی یک فرد معروف ۵۱
- بازی ۱۶: رویای افراد ۵۲
- بازی ۱۷: موزه من ۵۳
- بازی ۱۸: خصوصیت اخلاقی ۵۵
- بازی ۱۹: خصوصیت اخلاقی مرا حدس بزن ۵۷
- بازی ۲۰: تکه های شخصیت ۵۸
- بازی ۲۱: درخواست کمک ۶۰
- بازی ۲۲: قصه اسم من ۶۲
- بازی ۲۳: نام من چیست؟ ۶۳
- بازی ۲۴: معمای اسامی ۶۵
- بازی ۲۵: اسامی زیپ زاپ ۶۷
- بازی ۲۶: سلام، خدا حافظ ۶۸
- بازی ۲۷: ملاقات من در نیمه راه ۷۰
- بازی ۲۸: مصاحبه دو طرفه ۷۱
- بازی ۲۹: افشا کردن رازها ۷۳
- بازی ۳۰: شیر یا خط ۷۵
- بازی ۳۱: کارخانه شایعه سازی ۷۷
- بازی ۳۲: ببینید چطورید ۷۸
- بازی ۳۳: مکان مورد علاقه ۷۹
- بازی ۳۴: هدیه تصویری ۸۱

- بازی ۳۵: بله خیر، بله خیر ۸۳
- بازی ۳۶: جاسوس ۸۵
- بازی ۳۷: جعبه ابزار حیوانات ۸۶
- بازی ۳۸: بیست سؤالی ۸۷
- بازی ۳۹: دو نخودفرنگی در یک پوسته ۸۸
- بازی ۴۰: دو نفر با یک مداد شگفت انگیز ۹۰
- بازی ۴۱: دو هنرمند افسانه ای ۹۱
- بازی ۴۲: ما در صفحه ای یکسانیم ۹۳
- بازی ۴۳: توفیق کامل ۹۴
- بازی ۴۴: دو نویسنده، یک داستان ۹۶
- بازی ۴۵: همکاران تصادفی ۹۸
- بازی ۴۶: علائم نقطه گذاری ۱۰۲
- بازی ۴۷: زنجیره اسامی ۱۰۳
- بازی ۴۸: گم شده در جنگل تاریک ۱۰۵
- بازی ۴۹: تلو تلو خوردن در میان ریشه درختان ۱۰۶
- بازی ۵۰: در میان جنگل انبوه ۱۰۸
- بازی ۵۱: مسخره بازی در آوردن ۱۰۹
- بازی ۵۲: بیاداخل دایره ۱۱۰
- بازی ۵۳: آیا تو شبیه منی؟ ۱۱۱
- بازی ۵۴: ماشیه هم هستیم ۱۱۳
- بازی ۵۵: هدیه تولد ۱۱۵
- بازی ۵۶: طراحی کلاس درس ۱۱۶
- بازی ۵۷: طراحی یک آپارتمان ۱۱۸

- بازی ۵۸: طراحی یک شهر ۱۲۰
- بازی ۵۹: سفر فضایی ۱۲۱
- بازی ۶۰: دیدن بانوک انگشتان ۱۲۴
- بازی ۶۱: فرد نابینا و فیلم ۱۲۶
- بازی ۶۲: نابینایی در زندگی روزمره ۱۲۷
- بازی ۶۳: گروه نابینایان ۱۳۰
- بازی ۶۴: مشکلات نابینایان ۱۳۱
- بازی ۶۵: ناشنوایی ۱۳۳
- بازی ۶۶: معلولیت اعضای بدن ۱۳۵
- بازی ۶۷: شبکه گروهی ۱۳۶
- بازی ۶۸: جشن تولد ۱۳۸
- بازی ۶۹: جای من در گروه ۱۳۹
- بازی ۷۰: تار عنکبوت ۱۴۲
- بازی ۷۱: رشته ای از اسامی ۱۴۳
- بازی ۷۲: زمین سنگی ۱۴۴
- بازی ۷۳: در مدار ۱۴۵
- بازی ۷۴: یک چیز خوب ۱۴۶
- بازی ۷۵: رئیس جمهور خوب ۱۴۸
- بازی ۷۶: سیاست بازی ۱۴۹
- بازی ۷۷: دایره تهدید ۱۵۱
- بازی ۷۸: تنه زدن ۱۵۳
- بازی ۷۹: رقص جنگ ۱۵۴
- بازی ۸۰: رویارویی دو حریف ۱۵۶

- بازی ۸۱: دعوت به مبارزه ۱۵۸
- بازی ۸۲: نگهبان ۱۶۰
- بازی ۸۳: مسئول دستگیری ۱۶۳
- بازی ۸۴: تعقیب و گریز ۱۶۵
- بازی ۸۵: جفت منجمد ۱۶۸
- بازی ۸۶: عواطف نقش بسته ۱۶۹
- بازی ۸۷: گروه های مجسمه ۱۷۱
- بازی ۸۸: تندیس خانواده ۱۷۳
- بازی ۸۹: مجسمه های حالت سنج ۱۷۵
- بازی ۹۰: قاب یخ زده ۱۷۶
- بازی ۹۱: بزرگراه جدید ۱۷۸
- بازی ۹۲: مخزن سد ۱۸۱
- بازی ۹۳: لب خوانی ۱۸۵
- بازی ۹۴: بازی سایه ها ۱۸۷
- بازی ۹۵: جابه جایی نقش ۱۸۸
- بازی ۹۶: مصاحبه ۱۸۹
- بازی ۹۷: گزارش ۱۹۰
- بازی ۹۸: دوبازیگر در یک نقش ۱۹۱
- بازی ۹۹: آشنا و نا آشنا به بازی ۱۹۲
- بازی ۱۰۰: بازی حماسی ۱۹۳
- بازی ۱۰۱: تاثیرات شخصیتی ۱۹۴
- طبقه بندی بازی ها ۱۹۵

پیش گفتار

مهارت‌های زندگی واقعاً چه هستند؟ کودکان برای اینکه انسان‌های کاملی شوند علاوه بر مهارت‌های عملی مورد نیاز در زندگی، نیازمند مهارت‌های اجتماعی و عاطفی نیز هستند. این مهارت‌ها، محور اصلی این کتاب هستند. بازی‌های این کتاب و کتاب ۱۰۱ بازی ویژه مهارت‌های زندگی برای کودکان (سنین ۶-۱۲)، برای پرورش مهارت و آگاهی در زمینه‌های شایستگی، خودآگاهی، کنترل احساسات، رقابت، حرف شنوی از دیگران، ارتباطات کلامی و غیر کلامی، همکاری در گروه‌های دو نفره و یا در گروه‌های بزرگ‌تر طراحی شده‌اند تا بتوانند احساسات افراد دیگر را درک نمایند. شرکت در بازی‌های این کتاب در کلاس، کمپها و یا در مکان‌های تفریحی به کودکان کمک خواهد کرد تا مهارت‌های ضروری را از سنین پایین‌تر در خود پرورش دهند. در نظر داشتیم که این کتاب را زمینه‌های توسعه‌ی اجتماعی و عاطفی ارزش‌های زندگی بنامیم اما برای جلوگیری از گمراهی خوانندگان و یا توصیه‌های اخلاقی که چه درست است و چه چیز غلط آنها را مهارت‌های زندگی می‌نامیم. همان گونه که بیان شد در این کتاب تمرکز بر توسعه مهارت‌های اصولی خودآگاهی، ارتباط و همراه شدن با دیگران است. هنگامی که این مهارت‌ها در دسترس کودکان قرار می‌گیرند، کودکان بهتر می‌توانند مهارت‌های مورد نیاز برای تبدیل شدن به فردی مستقل را یاد بگیرند. این مهارت‌های عملی در کتاب‌های دیگر ذکر شده است اما زمانی ارزشمند است که کودکان شما کمی بزرگ‌تر باشند. مشاوران مدرسه و معلمان حتماً تاکنون متوجه شده‌اند که تعداد کودکانی که مشکلات مربوط به جذب شدن به

محیط کلاس درس را دارند، رو به افزایش هستند. مشاوران می بایست با تکیه بر مشارکت فعال پدر و مادر، معلمان، مربیان و دیگر بزرگسالان به این کودکان کمک کنند و این کتاب برای کمک به آنها نوشته شده است. کودکانی که دارای مشکلاتی در کلاس هستند، تمایل به وجود آوردن مشکلات برای سایر هم کلاسی هایشان نیز دارند. این کودکان نیازمند الگوهایی برای حل مشکلات و توسعه مهارت های اجتماعی هستند. در یک گروه سازماندهی شده و هدفمند آنها می توانند به تجربه و تمرین رفتارهای اجتماعی بپردازند. آنها می توانند این مهارتها را از طریق تمرین روزانه و ارتباط با بچه های دیگر یاد بگیرند. موقعیتهای خودباوری می توانند به خودباوری کودکان برای رسیدن به امنیت کمک کنند. با بازیهای این کتاب، کودکان علاوه بر سرگرم بودن و لذت بردن، می توانند با چالشهای موجود در کلاس درس توسط خودباوری به مقابله با آنها بپردازند و این بازیها به آنها کمک می کنند تا برای شرایط واقعی زندگی آینده آماده شوند. بازیهای مهارت های زندگی همچنین می توانند در سطح گروهی مفید باشند به طوری که اعضای گروه می توانند مشکلات را با اعتماد به نفس حل نمایند و خود را برای آینده آماده سازند. کودکی که در یک گروه قوی احساس امنیت می کند، بهتر می تواند با مشکلات خارج از گروه برخورد کند. بازیهای این کتاب با توجه به شیوههایی که در آن برای دستیابی به اهداف خاص خود طراحی شده اند، در چهار بخش طبقه بندی شده اند:

در بازیهای اول شخص مفرد: ارتباطات عمدتاً یک طرفه است. در این بازیها، مهارت های اصلی هدف قرار داده شده است تا کودکان خودشان را کشف کنند و آنچه را مشاهده می کنند، بیان کنند. البته، بچه ها به آنچه که دیگران می بایست بگویند، گوش می دهند اما هیچ واکنش گروهی در مورد آنچه گفته شده است وجود ندارد؛ هیچ سؤالی از فرد پرسیده نمی شود و هیچ اظهار نظری در مورد وی نمی شود.

بازیهای دوم شخص مفرد: نحوه درک کودک از همبازی خود را مورد بررسی قرار

می‌دهد. در این بازیها، کودکان سعی می‌کنند از طریق مشاهده، پرسش، پاسخ، اظهار نظر و تقابل در مورد همبازی خود اطلاعات بیشتری بدست آورند. با انجام این بازیها، کودکان علاوه بر شناخت بیشتر از خودشان، به شخص دیگر نیز بیشتر نزدیک می‌شوند و این زمینه مساعدی را برای ورود به گروه برای آن‌ها ایجاد می‌کند.

بازیهای اول شخص جمع: جهت‌گیری کودک را با دانستن موقعیت فرد در گروه و شناخت و استفاده وی از نقاط قوت و نقاط ضعف اعضای گروه مورد بررسی قرار می‌دهند.

در این بازیها، کودکان به یادگیری تغییرات موجود در گروه، به عنوان مثال، ویژگیهایی که در یک گروه در نوسان است و یا موقعیت‌ها، روابط، روحیه و توان بالقوه موجود در یک گروه می‌پردازند. بخشی تا حدودی ثابت و بخشی دیگر تا حدودی وابسته به شرایط هستند.

در بازیهای اول شخص جمع، اعضای یک گروه یاد می‌گیرند تا تفاوت‌های بین خود و گروه‌های دیگر را تشخیص دهند، و چگونه گروه‌های دیگر را مورد ارزیابی و پذیرش قرار دهند.

همان‌طور که کودکان در بازیهای بخش‌های ابتدایی این کتاب، توانمندتر می‌شوند سرپرست گروه می‌تواند آنها را با بازیهای بخش چهارم (اضافه کردن تخیل بیشتر به بازیها) آشنا کند. این بازیها دارای قوانین کمتری هستند و اجازه می‌دهند تا کودک در حین بازی خلاقیت بیشتری داشته باشد. در هر یک از چهار بخش، بسیاری از بازیها درباره‌ی «سوالات» و «نقش‌آفرینی‌ها» هستند.

سوالات نمونه‌هایی از پرسش‌هایی هستند که سرپرست گروه می‌تواند به منظور به حداکثر رساندن یادگیری و بحث و تبادل نظر در بازی، از کودکان بپرسد.

نقش‌آفرینی بعد جدیدی را به بازی اضافه می‌کند و این اجازه را به کودکان می‌دهد تا نقش‌های همدیگر را بازی کنند.